

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 467/2010-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti obchodnej spoločnosti Z., a. s., S., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na verejné prerokovanie veci a v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

Základné práva obchodnej spoločnosti Z., a. s., podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., a. s., S. (ďalej aj „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008, ktorým krajský súd zastavil odvolacie konanie vo veci určenia neplatnosti všetkých uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia zo 7. októbra 2005.

Sťažovateľka na výzvu ústavného súdu z 20. januára 2010 doplnila svoju sťažnosť podaním z 15. februára 2010 doručeným mu 16. februára 2010 o listinné dôkazy, t. j. o kópie namietaných rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«2) Sťažovateľ sa ako žalobca domáhal voči spoločnosti Obchodné meno: C., a. s., Sídlo: S., Slovenská republika, Registrovaný: Okresný súd Košice I, obchodný register, Oddiel Sa, ako žalovanému určenia neplatnosti všetkých uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia zo dňa 7. 10. 2005.

Súdne konanie o tomto návrhu bolo na prvom stupni vedené na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn.: 18 Cb 162/2005, odvolacie konanie bolo vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 2 Cob 31/2008 a dovolacie konanie bolo na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedené pod sp. zn.: 1 Obdo 28/2008.

Prvostupňový Rozsudok vyhlásil Okresný súd Michalovce dňa 21. 11. 2007, č. k: 18 Cb 162/2005-340 (7705214401).

Krajský súd v Košiciach Uznesením zo dňa 11. 7. 2008 č. k. 2 Cob 31/2008-400 (7705214401), rozhodol, že: „Pripúšťa späťvzatie návrhu na začatie konania. Zrušuje rozsudok Okresného súdu Michalovce zo 21. 11. 2007, č. k: 18 Cb 162/2005-340 a konanie zastavuje. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky Uznesením zo dňa 30. 9. 2009, sp. zn.: 1 Obdo 28/2008 ako dovolací súd rozhodol, že „Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. nie je vylúčený z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 2 Cob 31/2008. Dovolanie žalobcu sa odmieta. Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.“ ...

3a) Krajský súd v Košiciach ako súd druhého stupňa vydal napadnuté rozhodnutie na základe písomného podania datovaného 3. 7. 2008, doručeného súdu dňa 7. 7. 2008, označeného ako „Návrh na späťvzatie žaloby a odvolania proti rozsudku OS Michalovce 18 Cb 162/2005-340“, podpísaného „Mgr. V. B, predseda predstavenstva Z., a. s.“

Trváme na tvrdení, že právne úkony vykonané pánom Mgr. V. B. ako údajným zástupcom našej spoločnosti nemožno platne kvalifikovať ako konanie v mene našej spoločnosti alebo ako konanie, ktoré by malo platné právne účinky voči tretím osobám.

V zmysle uznesení valného zhromaždenia našej spoločnosti, ku dňu vyhotovenia späťvzatia 03. 07. 2008, 07. 07. 2008 a ani do dňa 11. 07. 2008, Mgr. V. B. nebol predsedom predstavenstva našej spoločnosti alebo oprávneným zástupcom našej spoločnosti.

Pri vydaní rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach nebola zohľadnená tá skutočnosť, že mimoriadne valné zhromaždenie našej spoločnosti, ktoré sa uskutočnilo dňa 23. 06. 2008, prijalo uznesenia, ktorými zvolilo do funkcie členov predstavenstva našej spoločnosti tieto osoby: Ing. M. B., V. F. a Ing. J. C., pričom za jediného predsedu predstavenstva MVZ určilo Ing. M. B., a za podpredsedu predstavenstva určilo V. F.

Podľa ust. § 194 ods. 2 Obch. zák.: (Orgán, ktorý volí členov predstavenstva, určí zároveň, ktorý z členov predstavenstva je predsedom predstavenstva), a teda každá akciová spoločnosť môže mať iba jedného predsedu predstavenstva.

Valné zhromaždenie našej spoločnosti už dňa 23. 06. 2008 určilo ako jediného predsedu predstavenstva osobu Ing. M. B., a po tomto rozhodnutí nemohla byť predsedom predstavenstva iná osoba ani Mgr. V. B., keďže všetkým predchádzajúcim predsedom predstavenstva táto funkcia zanikla okamihom prijatia tohto nového rozhodnutia valného zhromaždenia o určení nového predsedu predstavenstva.

V zmysle platnej právnej úpravy hmotnoprávne účinky právnych skutočností, na ktoré poukazujeme, t. j. (právotvorné) konštitutívne účinky zvolenia osôb za členov orgánov našej akciovej spoločnosti, nastali už okamihom schválenia uznesení VZ dňa 23. 06. 2008, 27. 06. 2008, pričom zápis údajov o štatutárnom orgáne do obchodného registra má len deklaratómy účinok.

Platnosť zápisníc, ktoré osvedčujú obsah uznesení VZ, trvá, uznesenia VZ sú doposiaľ platné a osvedčujú existujúci skutočný stav v spoločnosti.

Predmetné uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia našej spoločnosti, na ktoré poukazujeme a ktoré spochybňujú zápis v obchodnom registri, boli už v čase vydania rozhodnutia Krajským súdom v Košiciach, založené aj v zbierke listín obchodného registra Okresného súdu Košice I, a teda v zmysle ust. § 27 Obchodného zákonníka, boli účinné aj voči tretím osobám.

Na okolnosť, že údaje zverejňované obchodným registrom Okresného súdu Košice I, podľa ktorých ako predseda predstavenstva našej spoločnosti je zapísaný Mgr. V. B., nezodpovedajú skutočnému stavu v našej spoločnosti, naša spoločnosť upozornila Krajský súd v Košiciach aj listom datovaným 10. 7. 2008, doručeným dňa 11. 7. 2008, t. j. v deň vydania napadnutého rozhodnutia. A teda na existenciu rozhodujúcich právnych skutočností, sme súd bez zbytočného odkladu riadne upozornili.

Krajský súd v Košiciach pri vydaní napadnutého rozhodnutia na horeuvedené skutočnosti neprihliadal.

3b) Vzhľadom na tento protiprávny stav, sme sa ochrany práv a legitímnych záujmov našej spoločnosti domáhali v dovolacom konaní.

Namietaný nesprávny postup druhostupňového súdu a nedostatky druhostupňového konania, v ktorom nám bolo odopreté naše právo konať pred súdom, neboli odstránené a napravené ani v rámci dovolacieho konania.

Zdôrazňujeme, že v čase po podaní dovolania, Okresný súd Michalovce vyhlásil Rozsudok č. k.: 20 Cb 7/2008-135, ktorým vyhlásil všetky uznesenia údajného valného zhromaždenia našej spoločnosti zo dňa 15. 12. 2009, za neplatné.

Podľa platnej právnej úpravy, v prípade, ak súd vyhlási údajné uznesenia valného zhromaždenia, na základe ktorých konal Mgr. V. B., za neplatné, zanikajú účinky všetkých úkonov vykonaných Mgr. V. B., pričom toto právoplatné rozhodnutie súdu o neplatnosti týchto uznesení je záväzné pre každého.

Listina označeného rozsudku Okresného súdu Michalovce bola dňom 16. 03. 2009 založená aj do zbierky listín obchodného registra Okresného súdu Košice I, a teda v zmysle ust. § 27 Obchodného zákonníka, tretie osoby sa nemohli odvolávať na právne účinky existencie neplatných uznesení.

Vzhľadom na uvedené úkon späťvzatia návrhu považujeme za neúčinný voči tretím osobám už od okamihu jeho uskutočnenia. ...

V kontexte s uvedeným... namietame, že súdy rozhodli bez existencie riadneho podania späťvzatia návrhu a riadneho návrhu na zastavenie konania, čím nám bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Namietame, že dovolací súd rozhodol len na základe domnienky, ktorá však nebola v konaní riadne preukázaná listinami.»

Sťažovateľka ďalej uviedla:

«V dovolacom konaní sme zároveň namietali, že vo veci rozhodoval sudca JUDr. V. H., ktorý bol vylúčený z dôvodov podľa § 14 ods. 1 O. s. p.

Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. sa ešte dňa 22. 08. 2005 písomne vyjadril, že sa cíti byť zaujatý z dôvodu postoja k členovi predstavenstva našej spoločnosti,

ktorý bol poverený konať aj v tomto konaní, pričom tento sudca žiadal, aby bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, v ktorej je účastníkom naša spoločnosť, na základe čoho boli veci pridelené na rozhodnutie iným sudcom.

Na základe uvedeného, keďže sudca JUDr. V. H. v písomnej forme potvrdil, že sa cíti byť zaujatý vo vzťahu k členovi predstavenstva našej spoločnosti, sme toho názoru, že tento sudca je pre postoj k osobe reprezentujúcej našu spoločnosť v zmysle § 14 ods. 1 O. s. p. vylúčený z prejednávania vecí, v ktorých účastníkom je naša spoločnosť. Akékoľvek následné, resp. dodatočne po rozhodnutí vyžiadané vyjadrenie, ktorým sudca vyhlásil, že sa necíti byť zaujatý je jeho predchádzajúcim postojom spochybnené.

Konanie sudcu, ktorý napriek tomu, že *ex lege* je vylúčený konal vo veci, považujeme v rozpore s ust. § 14 O. s. p., § 15 O. s. p., a v rozpore s právom na nestranný súd.

V zmysle platnej právnej úpravy pre naplnenie zákonnej podmienky vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí... postačí, ak možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. V danom prípade sa navyše jedná aj o preukázateľne vyslovenú zaujatosť sudcu JUDr. V. H. voči našej spoločnosti.

Rozhodovanie o predmetnej veci sudcom JUDr. V. H., ktorý prezentoval svoje stanovisko, že sa cíti byť zaujatý vo veci týkajúcej sa našej spoločnosti, je aj v rozpore s judikovaným stanoviskom ESLP: Spravodlivosť nielen má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že je vykonávaná.

Zároveň, keďže sudca JUDr. V. H. rozhodoval o veci, aj napriek tomu, že je zo zákona vylúčený, poukazujeme na rozhodnutie, podľa ktorého: „Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú ochranu.“, (I. Ústavný súd SR 26/94).

S poukazom na uvedené okolnosti sme toho názoru, že dovolanie bolo prípustné aj podľa ust. § 237 písm. f), g) O. s. p. ...

Týmto nesprávnym procesným postupom súdov, nám ako účastníkovi konania bola znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré nám Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany našich práv a právom chránených záujmov.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd na základe uvedeného takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie - právo na spravodlivé, nezávislé, nestranné a zákonné prejednanie veci, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu - právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na rovnosť účastníkov, právo na verejné prerokovanie veci, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ktoré garantuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k: 2 Cob/31/2008-400 z 11. 7. 2008 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1 Obdo 28/2008 z 30. 9. 2009, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob/31/2008-400 z 11. 7. 2008 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1 Obdo 28/2008 z 30. 9. 2009 sa zrušujú a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške = 1,00 Euro, ktoré je porušovateľ I. povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške = 1,00 Euro, ktoré je porušovateľ II. povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov konania, ktorú sú porušovatelia I. a II. povinní zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V časti namietajúcej porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008 nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 467/2010-23 z 20. decembra 2010 o jej prijatí v tejto časti sťažnosti (ďalej len „sťažnosť“) na ďalšie konanie. Návrhu sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia nevyhovel.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 24. januára 2011 predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu a 22. februára 2011 právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania v danej veci, a zároveň predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu vyzval, aby sa vyjadrili aj k sťažnosti.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 4. februára 2011 (1 SprV/105/2011, doručenom ústavnému súdu 10. februára 2011) okrem iného uviedol:

„... Zásadnou otázkou pre posúdenie opodstatnenosti sťažnosti je to, či postupom Krajského súdu v Košiciach, ktorý vo veci konal ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) a Najvyšší súd SR, ktorý vo veci konal ako súd dovolací (§ 10a/ ods. 1 O. s. p.) bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Krajský súd v Košiciach vo veci odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 21. 11. 2007, č. k. 18 Cb/162/2005-340 rozhodol na neverejnom zasadnutí dňa 11. júla 2008 na základe písomného podania žalobcu zo dňa 3. 7. 2008 doručeného Krajskému súdu v Košiciach dňa 7. 7. 2008, ktorým žalobca zobral návrh... v celom rozsahu späť a navrhol konanie zastaviť. Žalovaný vo svojom podaní zo dňa 8. 7.

2008 súhlasil so späťvzatím žaloby, navrhol pripustiť späťvzatie žaloby a napadnutý rozsudok Okresného súdu Michalovce zrušiť. Späťvzatie návrhu na začatie konania za žalobcu podpísal Mgr. V. B., ktorý v čase rozhodovania Krajského súdu v Košiciach... bol v obchodnom registri zapísaný ako predseda predstavenstva Z., a. s.

O tom, že Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací postupoval v odvolacom konaní správne a v súlade s platnou právnou úpravou, potvrdil svojim rozhodnutím aj Najvyšší súd SR, ktorý vo veci konal ako dovolací súd.

Obchodný register je verejným zoznamom podnikateľov (nie všetkých) a základných právne relevantných údajov o nich. Okruh osôb, ktoré sa zapisujú do obchodného registra je určený v rôznych zákonoch. Rozlišujeme konštitutívne a deklaratórne zápisy.

Podľa § 27 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka, zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Obsah listín, ktorých zverejnenie zákon ustanovuje, je účinný voči tretím osobám odo dňa, kedy bolo zverejnené oznámenie o uložení listín do zbierky listín. To neplatí, ak zapísaná osoba preukáže, že tretia osoba o týchto údajoch alebo o obsahu listín vedela. Zapísaná osoba sa však nemôže na tieto údaje alebo obsah listín odvolávať voči tretím osobám do 15 dní odo dňa ich zverejnenia, ak tretie osoby preukážu, že o nich nemohli vedieť. Ak je nesúlad medzi zapísanými a zverejnenými údajmi alebo uloženými a zverejnenými listinami, nemožno voči tretím osobám namietať zverejnené znenie. Tretie osoby sa môžu odvolávať na zverejnené znenie, ak zapísaná osoba nepreukáže, že tretím osobám boli známe zapísané údaje alebo obsah listín uložených v zbierke listín.

V § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka je vyjadrený princíp materiálnej publicity, ktorý spolu s princípom formálnej publicity dáva obchodnému registru povahu verejnej listiny. To v praxi znamená, že údaje zapísané v obchodnom registri sú právne účinné navonok i v prípade, ak nezodpovedajú skutočnému stavu, ak sú splnené podmienky uplatnenia princípu materiálnej publicity. Pozitívna stránka princípu materiálnej publicity spočíva v tom, že zápisy sú právne účinné voči každému aj súdu odo dňa ich vykonania registrovým súdom. Znamená to, že odo dňa vykonania zápisu sa nemôže nikto dovoliť neznalosti ich obsahu.

Negatívna stránka materiálnej publicity dopĺňuje pozitívnu stránku, ktorá spočíva v tom, že nie je možné namietat' proti tretím osobám, teda aj súdu konajúcim v dôvere v zápis, že tento zápis nezodpovedá skutočnosti.

Sťažnosť sťažovateľ odôvodňuje tým, že odvolací súd v čase rozhodovania vedel, resp. musel vedieť o tom, že údaje zapísané v obchodnom registri sú odlišné od skutočnosti, pričom žiadne dôkazy o tom nepredložil, a to napriek tomu, že dôkazné bremeno v danom prípade nesie sťažovateľ.

Z obsahu spisu, ako aj sťažnosti vyplýva, že mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti C. a. s. sa konalo 7. 10. 2005, pričom sťažovateľ až podaním zo dňa 10. 7. 2008 doručeným Krajskému súdu v Košiciach dňa 11. 7. 2008, upozornil Krajský súd v Košiciach, že údaje zapísané v obchodnom registri nezodpovedajú skutočnému stavu.

O odvolaní sťažovateľa síce Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodol dňa 11. júla 2008 v čase, keď upozornenie sťažovateľa nemal súd k dispozícii. To, že v čase rozhodovania o odvolaní mal odvolací súd k dispozícii upozornenie sťažovateľa, sťažovateľ relevantným spôsobom nepreukázal.

Z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, nepreskúmal správnosť rozhodnutia Okresného súdu Michalovce, preto sa k tejto časti sťažnosti nevyjadrujeme.

Pokiaľ sťažovateľ napáda aj rozhodnutie dovolacieho súdu, k tomu sa môže vyjadriť len Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave, ktorý vo veci konal, ako súd dovolací.

Z horeuvedeného nepochybne vyplýva, že Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa postupoval správne, o čom svedčí aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v Bratislave, a preto sťažnosť považujem za nedôvodnú.“

Predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 16. februára 2011 (č. k. KP 4/2011-10, doručenom ústavnému súdu 21. februára 2011) okrem iného uviedol:

«Predmetom konania v právnej veci sťažovateľky ako žalobkyne na najvyššom súde bolo rozhodovanie o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. júla 2008, č. k. 2 Cob 31/2008-400, o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 18 Cb 162/2005. Dovolanie bolo tunajšiemu súdu doručené 28. októbra 2008 s tým, že vyššie označeným

uznesením najvyšší súd rozhodol, že sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. nie je vylúčený z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2 Cob 31/2008. Zároveň najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol ako neprípustné a súčasne rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania tak, že túto žalovanej spoločnosti C., a. s. (v súčasnosti v likvidácii) nepriznal.

Vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu z 30. septembra 2009, sp. zn. 1 Obdo 28/2008, má tunajší súd za to, že k porušeniu sťažovateľkou namietaných základných práv podľa vyššie označených článkov ústavy, ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nedošlo.

Namietané rozhodnutie sa z pohľadu najvyššieho súdu nejaví ako zjavne neopodstatnené, svojvoľné alebo ústavne neudržateľné, resp. spôsobilé vyvolať porušenie sťažovateľkou označených práv zaručených v ústave a dohovore. Pokiaľ ide o dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky, s týmito sa súd vysporiadal tak, ako na to poukázala predsedníčka senátu v odôvodnení rozhodnutia, z ktorého je zrejmé, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že toto smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu najvyšší súd zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom.

Na margo posúdenia platnosti právneho úkonu - späťvzatia žaloby Mgr. V. B. v čase vykonania namietaného právneho úkonu (7. júla 2008), keď síce ešte bol zapísaný ako predseda predstavenstva v obchodnom registri, ale v skutočnosti ním už v tom čase nebol z dôvodu odvolania jeho osoby z funkcie člena predstavenstva (prijatím uznesenia na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 23. júna 2008), najvyšší súd uvádza, že zmeny v osobách štatutárnych, resp. iných orgánov spoločnosti majú charakter deklaratórneho zápisu. Právne skutočnosti týkajúce sa zmien v osobách štatutárnych orgánov nastávajú bez ohľadu na to, či je alebo nie je zápis o týchto skutočnostiach v obchodnom registri

vykonaný. Samotný zápis vo vzťahu k verejnosti v takýchto prípadoch len deklaruje (vyhlasuje), že určitá právna skutočnosť nastala už skôr, t. j. pred zápisom. Tým sa deklaratórny zápis odlišuje od konštitutívneho zápisu, ktorý vznik, zmenu, resp. zánik určitej právnej skutočnosti spôsobuje. Napriek uvedenému je potrebné pamätať na ustanovenie § 27 ods. 3 a 6 Obchodného zákonníka, ktoré poskytujú ochranu tretím osobám (a teda aj vo veci konajúcemu Krajskému súdu v Košiciach ako súdu odvolaciemu, ktorý rozhodoval o späťvzati návrhu žalobkyne na začatie konania). Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je v tomto smere nanajvýš vyčerpávajúce, dostatočne zrozumiteľné a zodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, v zmysle ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti...“, najvyšší súd má za to, že ani v tomto smere k porušeniu jej základného práva nedošlo. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je potrebné skúmať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd. Posudzujúc tieto tri kritériá, najvyšší súd vzhľadom na stav zaťaženia vo veci konajúceho senátu a vybavovanie vecí v poradí, v akom súdu došli, považuje dobu predmetného konania (od doručenia dovolania tunajšiemu súdu 28. októbra 2008 až do rozhodnutia vo veci uznesením z 30. septembra 2009) za ústavne akceptovateľnú.

K možnosti upustenia od ústneho pojednávania na ústavnom súde podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov oznamujeme, že najvyšší súd s upustením od ústneho pojednávania súhlasí.»

Právna zástupkyňa sťažovateľky na opakovanú výzvu ústavného súdu z 20. apríla 2011, ktorú si prevzala 16. mája 2011, do času prerokovania sťažnosti nereagovala. Bola upozornená na to, že ak na výzvu ústavného súdu do troch dní od jej doručenia nezareaguje, ústavný súd to bude považovať za súhlas s tým, aby upustil od ústneho pojednávania. Vychádzajúc z uvedených skutočností a zo stanoviska najvyššieho súdu a krajského súdu ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania,

pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd, aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmavať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci

samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96).

Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru ESĽP, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESĽP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288, Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009, ktorým

najvyšší súd ako súd dovolací dovolanie sťažovateľky založené na dôvodoch upravených v § 237 písm. c), f) a g) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s poukázaním na § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP odmietol, v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008, ktorým krajský súd ako súd odvolací pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 18 Cb 162/2005-340 z 21. novembra 2007 a konanie zastavil.

Z príslušného spisu krajského súdu vyplýva, že krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 18 Cb 162/2005-340 z 21. novembra 2007 a zastavil konanie, pritom z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, že by krajský súd pred svojím rozhodnutím zisťoval, či Mgr. V. B., ktorý v mene sťažovateľky vzal 7. júla 2008 návrh späť, bol v čase späťvzatia návrhu predsedom štatutárneho orgánu.

Zo spisu krajského súdu ďalej vyplýva, že krajskému súdu bolo doručené podanie zástupcov spoločnosti Z., a. s., podpísané Ing. M. B. ako predsedom predstavenstva a V. F. ako podpredsedom predstavenstva z 10. júla 2008, a to „do obchodnej kancelárie 11. júla 2008 o 14:00“ (v piatok, pozn.), čo dokumentuje aj prezenčná pečiatka s dátumom „11. 07. 2008“ a pečiatka „Podané osobne“, ktoré bolo „založené do spisu dňa 14. 7. 2008“ (v pondelok, pozn.). Toto podanie bolo informáciou zo strany sťažovateľky pre krajský súd o zmene obsadenia funkcií štatutárneho orgánu sťažovateľky. Jeho súčasťou bola aj kópia stránky obchodného registra z internetu s názvom „Listiny uložené v Zbierke listín Okresného súdu Košice I“. Na konci riadkovaného záznamu „Uložené listiny“ sa v posledných dvoch riadkoch pred dátumom aktualizácie výpisu z obchodného registra (7. júla 2008) uvádza ako uložená listina notárska zápisnica N 285/2008, Nz 26796/2008, NCRI 26526/2008 o priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia s dátumom doručenia 24. júna 2008, ktorej dátum a čas, zachytený na výstupe z internetovej adresy <<http://www.orsk.sk>> 11. júla 2008 o 11.12 h, môže signalizovať zmenu.

Ďalej je v spise založený prvopis uznesenia krajského súdu č. k. 2 Cob/31/2008-400 z 11. júla 2008. Výpis z obchodného registra, ktorý je tiež súčasťou spisu krajského súdu,

obsahuje výpis krajského súdu o sťažovateľke z „15. 07. 2008“ (v utorok) a s dátumom aktualizácie údajov „07. 07. 2008.“ Z príslušného súdneho spisu krajského súdu vyplýva, že krajský súd si až 15. júla 2008 (uznesenie krajského súdu o zastavení odvolacieho konania je z 11. júla 2008, pozn.) výpisom z obchodného registra z internetu overoval, zrejme na základe podania sťažovateľky z 10. júla 2008 doručeného krajskému súdu 11. júla 2008, či osoba, ktorá v mene žalobcu konala a vzala odvolanie späť, je predsedom štatutárneho orgánu.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia z 11. júla 2008, ktorým vo veci č. k. 2 Cob 31/2008-400 zastavil odvolacie konanie, uviedol:

„Proti... rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca podaním zo dňa 28. 1. 2008. Navrhol zmeniť rozsudok prvého stupňa a žalobu v celom rozsahu zamietnuť...“

Proti rozsudku sa odvolal tiež žalobca podaním zo dňa 28. 1. 2008. Navrhol zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorej súd žalobu zamietol a vyhovieť návrhu v celom rozsahu.

Žalobca podaním zo dňa 3. 7. 2008 zobral návrh na začatie konania v celom rozsahu späť. Navrhol zastaviť konanie a nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom podaní zo dňa 8. 7. 2008 uviedol, že súhlasí so späťvzatím žaloby, navrhuje pripustiť späťvzatie žaloby, zrušiť rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 21. 11. 2007 pod sp. zn. 18 Cb/162/2005 a konanie zastaviť. Trovy konania nežiadal.

Podľa ust. § 208 O. s. p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ak jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Žalobca zobral späť návrh v čase, keď súd prvého stupňa rozhodol, ale rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. So späťvzatím návrhu súhlasil žalovaný.

Krajský súd v Košiciach preto podľa ust. § 208 O. s. p. pripustil späťvzatie návrhu, zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastavil.“

Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 vyjadril aj k namietanej nestrannosti JUDr. V. H., a to takto:

„Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. sa k námietke dovolateľa vyjadril tak, že sa vo veci necíti zaujatý, pretože nemá žiaden osobný vzťah k prejednávanej veci, ani k účastníkom konania a ich zástupcom.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.).

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O. s. p.).

Zákon spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať pochybnosť o ich nezaujatosti.

Nezaujatosť je potrebné skúmať z objektívnej, ako i subjektívnej stránky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vznesenú námietku zaujatosti sudcu a o nej rozhodol podľa ust. § 16 ods. 1 O.s.p.

Sudca JUDr. V. H. subjektívne nepociťuje k veci ani účastníkom alebo ich zástupcom taký vzťah, z ktorého možno mať pochybnosti o jeho zaujatosti, o čom svedčí písomné vyjadrenie namietaného sudcu.

Najvyšší súd posudzoval i objektivitu namietaného sudcu a konštatuje, že tento sudca neporušil zásadu, že spravodlivosť musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná.

Namietaný sudca nekonal a právny zástupca nijakými konkrétnymi skutočnosťami nepreukázal zaujatosť tohto sudcu a dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. nie je vylúčený z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2 Cob 31/08.“

Najvyšší súd svoje rozhodnutie o odmietnutí dovolania odôvodnil takto:

„Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a § 239 O. s. p.

V prejednávanej veci žalovaný podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým z dôvodu späťvzatia žaloby bolo rozhodnuté v zmysle § 208 O. s. p. Uznesenie o zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa a zastavenie konania, ktoré je napadnuté dovolaním, nie je uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., a preto podľa § 239 O. s. p. nie je dovolanie prípustné.

Okrem prípadov uvedených v § 239 O. s. p. je dovolanie prípustné v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 O. s. p. Ide o prípady závažných väd konania, keď je dovolanie prípustné, aj keď nie sú splnené podmienky uvedené v § 239 O. s. p.

Žalobca v dovolaní poukázal na prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. c/, f/ a g/ O. s. p.

Ako účastník konania môže každý pred súdom konať, a to v rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti. Žalobca ako právnická osoba má procesnú spôsobilosť v neobmedzenom rozsahu, preto nemôže vzniknúť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. c/ O. s. p., ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Prípustnosť dovolania ďalej zdôvodňuje postupom súdu, ktorým bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) Uvedené ustanovenie ochraňuje práva účastníka konania a právom chránených záujmov, ak súd nerešpektuje jeho procesné práva a vynesie rozhodnutie. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež vtedy, ak odvolací súd zastaví konanie podľa § 208 O. s. p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené.

Dovolateľ namietal, že odvolací súd postupoval podľa § 208 O. s. p., t. j. zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a zastavil konanie na základe späťvzatia žaloby, ktoré späťvzatie nemohlo vyvolať takýto účinok, pretože bolo urobené niekým, kto na takýto úkon nebol oprávnený. Takéto pochybenie by bolo treba považovať za postup, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorý zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť.

Dovolaateľ namietal nesprávny postup odvolacieho súdu v tom, že konanie zastavil na základe právneho úkonu späťvzatia žaloby osobou Mgr. V. B., ktorý nebol oprávnený v mene dovolateľa konať. Mgr. V. B. bol síce v čase keď urobil predmetný procesný úkon 7. júla 2008 zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva, ale v skutočnosti ním už nebol, lebo z funkcie člena predstavenstva bol odvolaný prijatím uznesenia na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 23. júna 2008.

Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby, do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny, nie konštitutívny účinok. Rovnako to platí aj pre zánik funkcie (§ 66 ods. 2 Obchodného zákonníka). Ak urobia úkon osoby, ktoré v skutočnosti štatutárnym orgánom alebo jeho členom nie sú, nepôjde o platný úkon právnickej osoby.

Napriek uvedenému môže mať zápis v obchodnom registri účinky voči zapísanej právnickej osobe, ale najmä voči tretím osobám. Podľa § 27 ods. 3 prvá veta Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase späťvzatia žaloby sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy alebo stanov pri voľbe alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela (§ 27 ods. 6 Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia poskytujú ochranu tretím osobám, ktoré konajú v dobrej viere, že údaje týkajúce sa štatutárnych orgánov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri a zverejnené, sú správne a zodpovedajú skutočnosti.

Odvolací súd zrejme za účelom overenia, či osoba, ktorá vzala žalobu späť je skutočne predsedom predstavenstva, zaobstaral výpis z obchodného registra. Z výpisu z 15. júla 2008, vložka číslo 798/V, oddiel: Sa (č. 1. 394 spisu) zistil, že od 24. júna 2008 je zapísaný ako predseda predstavenstva Mgr. V. B. Tento podpísal podanie osobne doručené odvolaciemu súdu 7. júla 2008, ktorým vzal žalobu späť. Odvolací súd preto nemal dôvod pochybovať o tom, že späťvzatie žaloby urobila osoba, ktorá právom konala za žalobcu. Vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 6 Obchodného zákonníka sa žalobca nemohol

dovolať toho, že procesný úkon, ktorý urobila osoba zapísaná v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu, nie je platný a účinný.

Na tento právny záver nemá vplyv podanie žalobcu z 10. júla 2008 označené ako upozornenie, v ktorom oznamoval súdu, že úkony Mgr. V. B. nie sú vykonané zástupcom spoločnosti, lebo bol uznesením mimoriadneho valného zhromaždenia konanom v júni 2008 odvolaný z člena predstavenstva, ale uvedené podanie vzhľadom na uvedený dátum prijatia uznesenia nejasné a súčasne nevierohodné. K tomuto podaniu nebolo predložené zodpovedajúce uznesenie valného zhromaždenia o neoprávnenosti konať za spoločnosť Mgr. V. B. a naopak o oprávnenosti konať Ing. M. B. a V. F. Naviac na toto podanie žalobcu nemohol odvolací súd reagovať, pretože podľa úradného záznamu v ňom uvedenom bolo založené do spisu 14. júla 2008, teda po vydaní napadnutého uznesenia.

Ak odvolací súd v odvolacom konaní rozhodol podľa § 208 O. s. p., t. j. zastavil konanie po späťvzatí žaloby vykonanom Mgr. B., nedošlo tým k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f) O. s. p.

Dovolací súd nezistil ani prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g) O. s. p., že rozhodoval vylúčený sudca. Prejednávaná vec bola pridelená do senátu Krajského súdu v Košiciach 2 Cob v zložení: predsedkyňa senátu JUDr. K. P. a členovia senátu JUDr. V. H. a JUDr. J. K. Z obsahu spisu vyplýva, že voči členovi senátu JUDr. V. H. nebola uplatnená účastníkom konania námietka zaujatosti v zmysle § 15a O.s.p. počas odvolacieho konania a sudca nebol ani z prejednávania a rozhodnutia veci vylúčený v zmysle § 14 O. s. p. Preto v tejto časti je námietka žalobcu uvedená v dovolaní nedôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. Úspešný žalovaný trovy dovolacieho konania nežiadal, a preto dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. “

Najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý o dovolaní sťažovateľky rozhodoval 30. septembra 2009, rekapituluje vo svojom rozhodnutí skutočnosť rozhodujúcu z hľadiska posúdenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu, pričom jeho závery vychádzajú z hodnotenia skutkového stavu v čase rozhodovania krajského súdu.

Ústavný súd zisťoval, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nemá znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti a či je ústavne akceptovateľné. Posudzoval preto, ako najvyšší súd ako súd dovolací odôvodnil uznesenie krajského súdu z hľadiska existencie dovolacích dôvodov uvedených v § 237 písm. c), f) a g) OSP.

Z hľadiska ochrany základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo najzávažnejšou otázkou, či najvyšší súd po vecnej a právnej stránke správne posúdil otázku prípustnosti dovolania voči napadnutému rozhodnutiu krajského súdu.

Je nespochybniteľné, že najvyššiemu súdu bolo v čase rozhodovania o dovolaní sťažovateľky (30. septembra 2009) známe, že v čase rozhodovania o späťvzatí návrhu a rozhodnutia krajského súdu o zastavení konania (11. júla 2008) už došlo k zmene v osobe predsedu štatutárneho orgánu sťažovateľky. Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovnáva s otázkou, či táto zmena napriek tomu, že ešte nebola zaznamenaná v obchodnom registri, mala byť zohľadnená krajským súdom pri rozhodovaní o späťvzatí odvolania sťažovateľky. Na tomto základe najvyšší súd skúmal prípustnosť dovolania.

Najvyšší súd poukázal vo svojom odôvodnení na to, že aj keď zmena v osobe predsedu štatutárneho orgánu nie je ešte zapísaná v obchodnom registri, možno na ňu prihliadať vo vzťahu k tretím osobám, ale len vtedy, keď sa preukáže, že tretia osoba o tejto skutočnosti vedela. V danom prípade „tretou osobou“ bol krajský súd, ktorý rozhodoval o späťvzatí návrhu sťažovateľky. Je pravda, že v čase rozhodovania o späťvzatí návrhu sťažovateľky krajský súd zmenu v osobe predsedu štatutárneho orgánu nezisťoval, a tiež to, že výpis z obchodného registra získaný 15. júla 2008, t. j. už po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu, nevykazuje zmeny v zložení štatutárneho orgánu sťažovateľky avizované v jej podaní z 10. júla 2008, ktoré by boli nespochybniteľnou relevantnou informáciou pre tretie osoby, že došlo k zmene zloženia štatutárneho orgánu. Na skutočnosti, že krajský súd nemal v tom čase relevantnú informáciu o zmene zloženia

štatutárneho orgánu, založil najvyšší súd svoj formálno-právny záver o neprípustnosti dovolania, pretože v čase rozhodovania krajského súdu absentovali vo vzťahu k tretím osobám iné relevantné informácie o zmene štatutárnych orgánov sťažovateľky, ako boli uvedené v obchodnom registri.

Nespochybnujúc a rešpektujúc preferenciu materiálneho chápania ochrany ústavnosti najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu musel pri svojom rozhodovaní vychádzať a aj vychádzal z aktuálneho skutkového a právneho stavu v čase rozhodovania krajského súdu vrátane preferovania právne relevantných informácií, ktorých jediným zdrojom v čase rozhodovania krajského súdu bol obchodný register. Najvyšší súd v čase svojho rozhodovania už disponoval informáciou, že Okresný súd Košice I ako registrový súd uznesením sp. zn. 33 Nsre/50/2008 z 23. júla 2008 námietky sťažovateľky týkajúce sa zápisu do obchodného registra zamietol a že sťažovateľka proti tomuto uzneseniu podala odvolanie krajskému súdu, ktorý o týchto námietkach rozhodol uznesením č. k. 1 Cob 97/2008-714 z 29. septembra 2008, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008 a zmena v obchodnom registri bola vykonaná 9. apríla 2009.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd síce rozhodoval o dovolaní 30. septembra 2009 (t. j. po rozhodnutí krajského súdu o námietkach sťažovateľky o zápise relevantných skutočností do obchodného registra), avšak tieto informácie nemohol zohľadniť ako informácie, ktoré by boli rozhodujúce a relevantné pre posúdenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu v čase jeho rozhodovania, pretože krajský súd rozhodoval o späťvzati návrhu 11. júla 2008. Formálno-právny záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania podľa názoru ústavného súdu vychádza z akceptovania relevantných informácií, ktoré mal rozhodujúci krajský súd k dispozícii v čase svojho rozhodovania, a zodpovedá štádiu procesného preskúmania zákonných podmienok prípustnosti dovolania. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné a nevykazuje znaky svojvôle a arbitrárnosti.

V súvislosti s rozhodovaním najvyššieho súdu v rámci dovolacieho konania o vylúčení sudcu JUDr. V. H. ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dostatočne

a ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal s námietkou zaujatosti sudcu JUDr. V. H. [dovolací dôvod uvedený v § 237 písm. g)] a jeho rozhodnutie o vylúčení nie je arbitrárne a je ústavne akceptovateľné.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd nevyhovel časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky garantovaných v čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy namietaným uznesením najvyššieho súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu ústavný súd uvádza, že až po meritórnom prerokovaní dovolania by bolo možné posúdiť, či k namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľky napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu došlo, a preto ani tejto časti sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovel, pretože rozhodnutie o odmietnutí dovolania je procesným rozhodnutím.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 28/2008 z 30. septembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 31/2008-400 z 11. júla 2008 porušené neboli.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2011